

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, torek 21. oktobra 1941-XIX

Cena posamezni številki 0'60

Visoki Komisar v Beli Krajini

Ko se je vračal iz Zagreba, je Visoki Komisar Eksc. Grazioli spet obiskal Belo Krajino, ki jo je vzel ljubil že na svojih prvih uradnih obiskih, ker je prebivalstvo delavno in pridno, a tako revno, da je najbolj potrebno njegove skrbi in pomoči.

Sobota in nedelja sta bila dneva, ki ostaneta zapisana v kroniki Bele Krajine, kajti prebivalstvo je bilo spet deležno ljubezni in skrbi visokega dostojanstvenika ter je vso naklonjenost vračalo z iskreno hvaležnostjo. Visoki Komisar ne dela razlike med velikimi in malimi kraji. To je mnogokrat poudarjal v svojih izjavah in vselej dokazoval tudi z dejanji. Stopil je v stik z ljudstvom ter se živo zanimal za vse njegove težnje. Če je le mogoče, reši najnujnejše zadeve takoj, njegovim obiskom pa sledijo tudi nepričakovano nagle rešitve zelo težkih problemov. Tako ostanejo njegovi obiski prebivalcem v najboljšem spominu, posebno hvaležnost pa mu ljudstvo izkazuje in ohrani za veliko skrb, ki jo posveča revežem in mladini.

Iz Metlike, kjer je prisostvoval lepemu vojaškemu slavju, se je Visoki Komisar odpeljal proti Radovici in Ostrižu, potem je obiskal Drašice, Griblje in druge vasi, po ogledu pokrajinske trsnice v Vinomeru pa se je spet vrnil v Metliko. Obiskal je tudi Gradac, Adlešice, Lokvice in Suhor, zaključek poseta pa je bil v Radatovičih, kjer je v svojem odgovoru na prisrčne pozdrave naglasil:

Ljudstvo naj zaupa v Italijo, ki ga bo ščitila, da bo moglo mirno delati za svojo bodočnost in za bodočnost svojih otrok. Lahko ji zaupa, kajti na čelu ji je Duce, ki je sam izšel iz delavnega ljudstva ter ve, kaj je delo.

Povsod je prebivalstvo visokega gesta sprejelo z vso prisrčnostjo, svoje domove je lepo okrasilo, ob cestah pa postavilo mlaje. Ljudje so bili presenečeni, ko so zvedeli, da je Visoki Komisar v vsakem kraju naklonil znatne zneske za najpotrebnejša javna dela ter za podporo revnih družin. Prebivalci Bele Krajine so prepričani, da je Visoki Komisar dobil najboljše vtise na svojem tretjem potovanju po Krajini ter da se je tudi prepričal o vdanosti in lojalnosti ljudstva.

Obvezna prijava in oddaja krompirja

Prevod je izdal razglas o obvezni prijavi in oddaji krompirja. Razglas v glavnem določa:

Vsak pridelovalec mora do 20. oktobra prijaviti občini pridelek krompirja. Občine morajo te prijave poslati Prevodu do 22. oktobra.

Vsak pridelovalec sme obdržati po 80 kg krompirja za vsakega člana družine, 20 stotov semenkega krompirja za vsak ha s krompirjem posajene zemlje.

Za krmljenje prašičev dovoljene količine se razglase kasneje.

Ostali pridelek morajo pridelovalci po predpisanih cenah izročiti od Prevoda pooblaščenim veletrgovcem, in sicer na dan in ob uri, ki jo določi Prevod.

Do dneva izročitve krompirja gornjim tvrdkam ne smejo pridelovalci prodati nikomur krompirja.

Italijanske banke na jugovzhodu Evrope

O tem vprašanju razpravlja v zadnji številki »Südost-Echo« univ. prof. Francesco Spinedi ter pravi med drugim:

V novo urejeni Evropi ne bo več mogoče takšno udejstvovanje tujih bank, kakršno je bilo pred vojno na jugovzhodu, da so namreč te tuje banke prinesle v jugovzhodno deželo le malo lastnega kapitala, delale pa velike dobičke pretežno s kapitalom domačinov. Vendar pa bodo jugovzhodne države tudi po vojni potrebovale sodelovanje izkušenih in kapitalno močnih denarnih zavodov. Predvsem bo to sodelovanje potrebno, da se pospešujejo produkcijske sile dežele in da se finansira meddržavna trgovina. Zlasti finansiranje te trgovine zahteva visoko razvito bančništvo, kakršno je v obeh osnih državah. K tej meddržavni trgovini spada tudi izvoz kapitala, ki se pa v bodočnosti ne bo izvažal v obliki zlata, temveč blaga in storitev. Razvoj gospodarskih

sil v evropskem jugovzhodu bo po vojni zlasti zahteval ta način kapitalnega izvoza. Obe državi osi, ki sta svoje interese na jugovzhodu razmejili, bosta tem zahtevam in potrebam s pomočjo svojih bank tudi zadostili. Ne bosta niti med seboj tekmovali niti izrinile domače banke dežel, katerim bosta pomagali pri obnovi.

Kar se tiče posebej italijanskih bank na jugovzhodu, so se te, kakor poudarja prof. Spinedi, že sedaj ostro razlikovale po svojem poslovanju od anglosaškega in židovsko-mednarodnega kapitala. Italijanske banke so služile predvsem finansiranju trgovine s temi deželami ter podjetij, ki so jih Italijani ustanovili v teh deželah.

Za sedaj je razvoj italijanskih bank na jugovzhodu še skromen in od 1. 1922. dalje je raslo število italijanskih bank takole:

	1922	1930	1940
Bolgarska	2	4	4
Grška	—	4	3

	1922	1930	1940
bivša Jugosl.	—	4	5
Romunija	5	9	9

Te številke ne povedo sicer mnogo, so pa izhodišče za večje cilje. Bodoči razvoj pa ne bo narokovalo stremenje po monopolnih pravicah, temveč se bo gibal v mejah bodočega meddržavnega trgovinskega prometa in s tem bistveno olajšal napredek jugovzhodnih držav.

Boj za politično nadvlado v balkanskem in sredozemskem prostoru je dokončno dobojevan. Zato pa nastajajo za osne države tudi nove naloge in v ta namen bo treba intenzivno pospeševati bančništvo. V tem smislu bodo tudi delovale italijanske banke in zato je neobhodno potrebno, da se mreža italijanskega bančnega poslovanja v tem prostoru poveča. Seveda pa se bodo tudi domače banke v večji meri ko dosedaj obračale na italijanske banke zaradi sodelovanja.

lagi te določbe zaposlenih okoli 600.000 ljudi.

Splošno se ljudje večinoma ne zavedajo, kako težko delo je bilo treba izvesti, da se je vodila armada teh 24 milijonov zaposlenih. Treba je bilo misliti na to, da se bo porabni pridobitni naraščal do 20. leta starosti do 1. 1948. zaradi posledic svetovne vojne zmanjšal za 1.3 milijona, da pa je povpraševanje po naraščaju ostalo nezmanjšano. Treba je bilo misliti tudi na to, da ne nastanejo nobene »prometne motnje« v zaposlitvi, da bi bilo v nekaterih okrožjih preveč zaposlenih, v drugih pa premalo. Poleg tega je treba upoštevati tudi posebne potrebe posameznih strok. Na vse zadnje pa se je treba ozirati tudi na to, da so zaposleni vojaki, ki imajo tudi svoje posebne želje in skrbi. Vodstvo vsega dela je torej velika naloga, ki pa je bila v Nemčiji dobro izvršena.

Pokojsninsko zavarovanje bolgarskih obrtnikov

Od julija letos je v Bolgariji v veljavi zakon o pokojninskem zavarovanju obrtnikov, ki jih je v državi okrog 300.000. V praksi se zakon še ne izvaja, ker še niso izvršeni vsi potrebni popisi ter urejeni uradi zavarovanja.

Zavarovanje je obvezno. Karenčna doba traja 5 let, pokojnina letnih 3000 levov pa se doseže po 60. letu starosti. To pokojnino bodo dobivali tudi oni obrtniki, ki dobivajo pokojnine tudi pri drugih pokojninskih zavodih ali skladih. Mnogo bolgarskih obrtnikov se bavi tudi s poljedelstvom in so tako deležni tudi starostnega zavarovanja za kmete.

Bolgarski izvoz grozdja

Nemčija je naročila letos v Bolgariji velike količine svežega grozdja. Vlaki se redno vračajo, da pri transportih ni zastoja. V kratkem bodo že mogli pošiljati v Nemčijo na dan do 300 vagonov grozdja. Nemci plačajo po 7 levov za kg grozdja in so v Bolgariji s to ceno zadovoljni. Ker je bil letošnji pridelek bogat, bodo iz grozdja napravili tudi do 30 milijonov kg marmelade.

Mednarodni premogovni trg

V Angliji je potrebno strogo varčevanje s premogom. Hiše s centralno kurjavo dobivajo samo še polovico od predvojne količine premoga. Izvoz premoga v Kanado je bil ustavljen že konec avgusta, antracita pa so izvozili letos od aprila do avgusta v Kanado le še 390.000 ton, lani v istem razdobju pa 600.000 ton. »Südost-Echo« meni, da se je stalež rudarjev v angleških premogovnikih v nekaj letih znižal za blizu 500.000 mož.

V USA so lastniki rudnikov dosegli 15 odstotno zvišanje cen antracita. Kanada tudi iz Zedinjenih držav ne more dobiti zadostnih količin koka in antracita.

V Franciji je v premogovnikih že popravljen med vojno povzročena škoda. Delovni čas v rudnikih je bil podaljšal, premog pa se je podražil za 75 frankov pri toni.

Belgijski premogovniki so vsi v polnem obratu, proizvodnja se dviga, samo pri izdelavi briketa so težave zaradi pomanjkanja katrana.

V Španiji je bila lani dosežena izredno visoka produkcija 9,42 milijona ton premoga, letošnja pro-

dukcija bo pa zaostala in ne bo mogla kriti domače potrošnje. Za največje in najvažnejše potrošnike, kakor železnice, parnike, železno in cementno industrijo, je vlada določila potrebne kontingente premoga.

V Turčiji se je močno dvignila produkcija črnega in rjavega premoga. Znatno je tudi že izvoz.

Na Hrvaško je prišlo od premogovne produkcije bivše Jugoslavije 60% ali 4 milijone ton letno. Ker računajo, da bi za domačo potrošnjo zadostovali na leto 3 milijoni ton, bo imela Hrvaška na razpolago za izvoz vsako leto 1 milijon ton premoga. Izvoz še ni mogoč, ker še niso urejene dobave za domača industrijska podjetja.

V Srbiji deli premog gospodarstvo ministrstvo, ki je nedavno določilo kontingente za razne obrate ter za trgovino.

Romunska proizvodnja premoga je znašala v prvi polovici letošnjega leta 1,2 milijona ton ter je bila manjša kakor v prvi polovici lanskega leta. Črnega premoga je bilo samo kakih 140 tisoč ton.

24 milijonov zaposlenih v Nemčiji

Zadnji »Das Reich« poroča v članku »Generalni štab delovnega vodstva« o zaposlitvi v Nemčiji. Med drugim pravi:

Od 1. 1937. dalje ni v Nemčiji brezposelnih. Kljub temu pa je naraslo število zaposlenih z mobilizacijo tih delavskih rezerv za 2,5 milijona, zlasti s pritegnitvijo žen. Vojna ni pretrgala te tekoče rekrutacije za poklicno zaposlitev in število poklicnih žen — delavk in nameščenk — je naraslo od 8,1 ob začetku vojne na 8,7 milijona v poletju 1941. Od takrat se je delo žensk v smislu voditeljevega apela še razširilo. Število trenutno v Nemčiji zaposlenih inozemcev se more ceniti na dva milijona. Z ozirom na slabotnejša

narodna gospodarstva v drugih deželah kontinenta je ta zaposlitev inozemcev v Nemčiji tako stvarno ko psihološko zelo pomembna. Število moških, ki so se od izbruha vojne zopet vrnili k svojemu poklicnemu delu, se cenja na 1 milijon.

Danes je v Nemčiji približno 24 milijonov ljudi zaposlenih, za katere je socialno zavarovanje obvezno. K tem 24 milijonom je treba prišteti še vojne ujetnike, ki v gornjih številkah niso bili upoštevani.

Ta organizacija zaposlitve je moistrovina nemške uprave, ki je tem pomembnejša, ker se je le primeroma malo uporabljala določba o obveznem delu. Danes je na pod-

Dospelost neposrednih davkov

Davčna uprava za mesto Ljubljana objavlja, da dospe v smislu člena 148. zak. o neposrednih davkih v IV. četrtletju 1941. v plačilo:

a) dne 1. oktobra 1941 četrti četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družb, davka, davka na neoženjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice.

b) dne 1. novembra 1941 drugi polletni obrok zemljarine.

Podrobnejša pojasnila so razvidna iz razglasov, nabitih na uradni deski davčne uprave za mesto v Ljubljani in mest. poglavarstva v Ljubljani.

Krošnjarenje na Sp. štaterskem prepovedano

Šef civilne uprave na Sp. štaterskem je prepovedal krošnjarenje. Ta prepoved pa ne velja za sejmarje, ki obrtoma prodajajo blago na stojnicah. Tudi ne velja prepoved za prodajanje kmetijskih in gozdnih proizvodov ter izdelkov domače industrije, ki jih prodajajo domačini s prodajo od hiše do hiše ali na sejmi. Politični komisariji pa smejo izjemoma dovoliti tudi krošnjarenje.

O draginji na Hrvaškem

piše »Südost-Echo« takole: V zadnjih mesecih se življenje v Zagrebu neprestano podražuje. Za avgust napovedana podražitev kruha je bila sicer preprečena, podražile pa so se razne druge življenjske potrebščine. Draginja pa ni povsod enaka. V Osijeku so n. pr. mestne takse višje kakor v Sarajevu, dobički pa niso povsod enako odmerjeni. Sarajevski trgovci se pritožujejo, ker so v Zagrebu dovoljeni večji dobički. Za avgust so se tobačne cene zvišale za 42%, železniške tarife pa za 50%. V Zagrebu so se močno zvišale razne občinske pristojbine. Podražila se je tudi elektrika. Zaradi naraščajoče draginje zahtevajo tudi hišni posestniki zvišanje doslej stabilnih najemnin za stanovanja in poslovne lokale.

Podaljšanje delovnega časa v Romuniji

Pozivi pod orožje so povzročili v Romuniji tudi spremembe pri delovni zakonodaji. Da bi se nadomestilo delo mobiliziranih delavcev in nameščenec, je bil delovni čas podaljšal pri nočnem delu od 6 na 8, pri dnevnem delu pa od 8 na 10 ur, predvideno pa je po potrebi podaljšanje tudi na 12 ur, a to le za dobo treh mesecev. Podaljšanje se smatra za nadure ter se plačuje s 25 odstotnimi dokladi. Dopusti so ustavljeni, priznane pa so denarne odškodnine. Prej so sprejemali nedoletne delovne moči z 18., zdaj pa jih sprejemajo že s 16. letom starosti.

Avtomobilizem na Hrvaškem

V nekdanji hrvaški banovini je bilo 12.000 do 14.000 avtomobilov, ministrstvo za obrt, trgovino in industrijo v sedanji precej večji hrvaški državi pa je, kakor navaja »Südost-Echo«, registriralo samo nekaj nad 7000 osebnih in tovornih avtomobilov. Število še ni popolno, ker manjkajo podatki iz Bosne in nekaterih drugih pokrajin, menijo pa, da bo v najboljšem primeru v vsej državi kakih 10.000 osebnih in tovornih avtomobilov.

Iz italijanskega gospodarstva

Nemški gospodarski minister dr. Funk je prišel v Rim, da vrne obisk italijanskega ministra Ricciardija. Istočasno pa bo razpravljal z zastopniki Italije tudi o številnih gospodarskih in prometnih vprašanjih, ki se tičejo obeh držav.

Italijanska trgovinska zbornica se je ustanovila v Tangerju. Zbornica bo poslovala pod nadzorstvom italijanskih konzularnih oblasti.

Italijansko-hrvatski stalni gospodarski odbor je nedavno na svoji seji v Benetkah razpravljal o sodelovanju Italije pri gradnji železnice in cest ter pri melioracijskih delih na Hrvaškem. Italijanska delegacija je predlagala ustanovitev mešane organizacije, ki naj bi vodila in finansirala ta dela. Hrvatska delegacija je v načelu sprejela sodelovanje Italije, o podrobnostih pa bo v kratkem razpravljala še posebna konferenca v Zagrebu, katere se bodo udeležili tudi italijanski strokovnjaki.

Italijanska zveza kmetijskih konzorcijev, ki je bila zastopana na Ljubljanskem velesejmu, ima v vsej državi okrog 3000 agencij, 17 tvornic za izdelovanje krmil, 428 naprav za mehanično selekcijo semen, 930 silosov in žitnih skladišč s kapaciteto 15 milijonov metrskih stotov, 108 sušilnic, 105 povrtninskih zadrug, 103 tvornice za predelavo sadja, 5 hladilnic in 14 tvornic za umetna gnojila. Lani je prodala za 3 milijarde lir raznih proizvodov.

Program za povečanje proizvodnje celulozne volne je odobren in bo po njem največje podjetje te stroke Snia Viscosa moglo zgraditi pet novih tvornic. Družbi Cisa Viscosa je dovoljena gradnja dveh, družbi Chatillon pa gradnja ene nove tvornice. Poleg tega bo povečana produkcijska kapaciteta obstoječih tvornic.

Pri pokrajinski bolniški blagajni v Gorici je zavarovanih 17048 moških in 2731 žensk. Od začetka leta do oktobra je izplačala blagajna na podporah in subvencijah nad en milijon lir.

Potrošnja oblačilnih predmetov v Italiji dosega v normalnih časih vrednost 300 do 400 lir letno na osebo; kar tvori približno desetino družinskih izdatkov. Pred vojno je znašala potrošnja tekstilnega blaga 6 kg na enega prebivalca, kar je nad svetovnim povprečjem.

Natečaj za najboljši recept za peko kruha, ki je bil v Trstu razpisan z veljavo do 25. oktobra, je bil zdaj podaljšan do 25. novembra.

Delavce za Nemčijo zbira Goriška zveza industrijskih delavcev. Predvsem pridejo v poštev zidarji, mizarji, kovinarji in mehaniki, ki niso stari nad 31 let.

Občini Miljam v tržaški pokrajini je priznan industrijski pomen in bo občina deležna davčnih in drugih olajšav za industrijske investicije, kakor jih določa zakon iz l. 1939. Dekret o priznanju industrijskega pomena stopi v veljavo 28. t. m.

Novo odkupno ceno za sladkorno repo letošnjega pridelka je določilo kmetijsko ministrstvo. Cena je 1.35 lire za stopnjo vsebine sladkorja. Za kristalni sladkor je v trgovini na debelo določena cena 6.97 lire za kg, za rafiniran sladkor pa 7.12 lire za kg franko namembna postaja. V trgovini na drobno je cena za pol lire višja.

Pooblastilo za zbiranje, konserviranje in razdeljevanje domačih in uvoženih jaje je dobila Narodna fašistična zveza za trgovino z živalskimi proizvodi. Jajca bodo zbirali in delili v pokrajinah po predpisih, ki jih je določilo kmetijsko ministrstvo.

Soe. Generale di Esplosivi e Munizioni v Milanu, ki pripada skupini Montecatini izkazuje za koncem marca zaključeno poslovno leto povečanje čistega dobička od 3.98 na 5.86 milijona lir.

Določbe za legalizacijo javnih listin

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbu:

Člen 1. — Podpisi javnih funkcionarjev in javnih uradnikov katere koli vrste kakor tudi podpisi oseb svobodnega poklica na listinah, potrdilih, izpiskih in prepisih listin, ki se žele predložiti kateremu koli uradu zunaj krajevnih pristojnosti, območja ali občine bivališča podpisnika, se morajo legalizirati.

Člen 2. — Fakultativna pa je legalizacija podpisov javnih funkcionarjev ali javnih uradnikov na listinah, potrdilih, izpiskih in prepisih listin, ki naj se uveljavljajo v isti občini ali na ozemlju, podredno pristojnostjo funkcionarja ali v območju javnega uradnika, ki je podpisal.

Člen 3. — Predsedniki okrožnih sodišč in starešine okrajnih sodišč legalizirajo potrdila, ki se nanašajo na osebni stan in so jih izdali javni uradi s sedežem na ozemlju njih pristojnosti in ki naj se predložijo uradam Ljubljanske pokrajine zunaj tega ozemlja.

Okrajni načelniki pa legalizirajo vse druge listine, potrdila, izpiske in prepise listin, ki so bili izdani in se predložijo kakor navaja prvi odstavek.

Člen 4. — Listine, potrdila, izpiske in prepise listin, ki se žele predložiti kateremu koli javnemu uradu Kraljevine zunaj Ljubljanske pokrajine, legalizira Visoki komisar ali funkcionar Visokega komisiariata, ki se za to pooblasti.

Člen 5. — Prevode slovenskega besedila v italijanski jezik na vseh listinah po prednjih členih, za katere je po določbah člena 6. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291 predpisana dvojezičnost, overja načelnik kabineta Visokega

komisarja, če se nameravajo predložiti javnim uradom Kraljevine zunaj Ljubljanske pokrajine, krajevno pristojni okrajni načelniki pa ako se nameravajo predložiti v pokrajini zunaj njihovega območja.

Člen 6. — Legalizacija listin, potrdil, izpiskov in prepisov listin, ki so jih izdali javni funkcionarji ali javni uradniki bivše Dravske banovine pred 3. majem 1941., se opravljajo enako, kakor je določeno v členih 3. in 4., le da se mora slovenskemu besedilu priložiti overjen prevod v italijanskem jeziku po določbi člena 5.

Člen 7. — Vse v tej naredbi omenjene listine se morajo, ker bi bile sicer nične, kolkovati skladno z veljavnimi taksnimi predpisi, na vseh pa se mora nalepiti kolek 5 lir za legalizacijo.

Na listinah, potrdilih, prepisih ali izpiskih sta za njih veljavnost v Kraljevini zavezani taksi največ le dve legalizaciji.

Legalizacijska taksa se ne plačuje, če je po veljajočih zakonih listina, na kateri je podpis, ki naj se legalizira, oproščena taks. Ista ugodnost se priznava listinam oseb, ki s potrdilom svoje občine izkazuje svoje siromaško stanje.

Člen 8. — Za listine, potrdila, izpiske in prepise listin, izdane v drugih pokrajinah Kraljevine, ki naj bi se predložili v Ljubljanski pokrajini, veljajo legalizacije po tamkaj veljajočih predpisih.

Člen 9. — Ta naredba, ki nadomestuje prejšnje, njej nasprotujoče določbe, stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana 30. sept. 1941-XIX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Krušno žito v južno-vzhodni Evropi

Iz Madžarske še ni vseh podatkov o žetvi, pridelok pšenice in rži pa cenijo približno na 3.3 milijona ton, pri čemer pa ni vstet pridelok Bačke, ki bo dosegel 1.3 do 1.6 milijona ton. Pšenico so že po vsej Madžarski zmlatili in je bil pridelok precej dober.

Romunija je tudi dosegla zadovoljiv pridelok pšenice. Polja krušnega žita so letos obsegala 5.5 milijona ha in računa se, da je dal hektar povprečno eno tono žitnega pridelka. Po tej cenitvi so pridelali same pšenice 2.25 milijona ton, dočim je dal lanski pridelok 1.35 milijona ton. Mlini so močno zaposleni in mlinška podjetja v Bukarešti so že obnovila svoje zaloge fine in enotne moke. Za nabavo moke za vojsko je na razpolago 1 milijarda lejev. Zaradi slabega vremena v zadnjih tednih bo prikrajšan pridelok koruze, ki ga pa kljub temu cenijo na 12.5

milijona stotov, kar ni dosti pod povprečjem srednje dobrih letin.

V Bolgariji je pridelok nekaterih vrst žita precej okrnilo dolgotrajno slabo vreme, pridelok koruze bo pa prav dober.

Na Slovaškem je pridelok zadovoljiv in so zaradi tega namesto dosedanjega ljudskega kruha uvedli tri nove vrste kruha, med njimi tudi beli kruh iz 90% pšenične in 10% krompirjeve moke.

Na Hrvaškem so kmetje s cenami pšenice zadovoljni, pritožujejo se pa zaradi tega, ker si smejo pri oddaji pšenice in rži pridržati le po 140 kg za seme ter po 250 kg za vsakega člana pridelovalčeve družine. Količina semenskega žita se splošno smatra za zelo pičlo. V primerjavi z lanskim letom so se cene pšenice zvišale na Madžarskem in v Bolgariji za 50%, na Slovaškem za 30%, v Romuniji za 160%, na Hrvatskem pa za 200%.

Smernice turške trgovinske politike

opisuje »Südost-Echo« takole: Pred vojno je bila največja skrb turške vlade, da bi našla kupce za domače proizvode, te skrbi pa zdaj ni več, ker se povsod kaže vedno večje zanimanje za turško izvozno blago. V turški trgovinski politiki je nekaj časa veljalo načelo, da kupuje Turčija samo pri odjemalcih svojega blaga, sedaj pa se je uveljavilo načelo, da daje Turčija svoje blago le onim, ki ji morejo priskrbeti to, kar potrebuje.

S tem so označene vse smernice turške trgovinske politike, razvidne pa so tudi težave, s katerimi se mora Turčija boriti. Razen USA so največji turški odjemalci in do-

bavitelji zapleteni v vojno. Vsa še mogoča izmenjava blaga se vrši po potrebah in zahtevah vojnega gospodarstva, močno omejene pa so tudi dobave iz Amerike. Zaradi tega mora Turčija zelo previdno odmerjati svoje najvažnejše izvozno blago, predvsem olje, volno in baker, ter ga pošiljati le tja, odkoder more dobiti, kar potrebuje za preskrbo in obrambo. Ker more potrebo in važnost raznih dobav presojati samo vlada, je popolnoma razumljivo strogo nadzorstvo vse zunanje trgovine ter vsa strogost proti špekulaciji in verižništvu.

Položaj madžarske industrije

je Zveza madžarskih industrijev opisala v knjigi, ki med drugim navaja, kako se je od l. 1930. do 1939. dvignila vrednost industrijske proizvodnje. V milijonih pengö je bil porast: pri produkciji železa in rud od 264.6 na 549, pri strojni industriji od 234.4 na 456.2, pri električni od 117.9 na 156.3, pri tekstilni od 362.5 na 576.4, pri konfekcijski od 54.8 na 102.1, pri usnjarski od 93.5 na 142.9, pri lesni od 67.2 na 94.9, pri papirni od 36.2 na 70.3, pri živilski od 882.3 na 1071, pri kemični pa od 205.9 na 367.5.

Izvoz tobaka iz Bolgarije

je bil nekaj časa popolnoma ustavljen, ker so poročila iz nekaterih pokrajin napovedovala zelo pičle tobačne pridelke, ko pa se je ugotovilo, da domača preskrba s tobakom in tobačnimi izdelki ni ogrožena, je bil izvoz spet dovoljen, pri čemer so bile določene naslednje meje:

Tovarne, ki predelajo na leto do 30.000 kg tobaka, smejo izvoziti do 30% svojih izdelkov, tovarne, ki predelajo nad 30.000 kg, pa smejo prepustiti za izvoz v inozemstvo samo do 20% svojih izdelkov.

Obroki sira in kave na Švedskem

Letos 1. julija uvedeno racioniranje sira na Švedskem je bilo zdaj poostreno. Doslej je bil sir racioniran samo v trgovini na drobno, od 1. septembra pa je racioniran tudi v trgovini na debelo. Mesečni obrok sira je zdaj 250 gramov na osebo, namesto sira pa se lahko dobi 200 gramov klobas, Restavracije in hoteli dobijo le 50% sira od svoje potrošnje v mesecu oktobru l. 1940. Določeno je tudi, kdaj se smejo prodajati razne vrste sira. Pri nekaterih vrstah je določeno za vlečanje 8 tednov, pri drugih pa 6. Sir mora imeti žig z datumom proizvodnje.

Določeni so tudi novi obroki kave za dobo od 8. septembra do 7. decembra. Kavin obrok je bil zvišan. Zdj znaša na teden in osebo 38.5, prej pa je znašal 33.3 grama. Zvišanje obroka je bilo omogočeno zaradi tega, ker se otrokom do 14. leta starosti ne deli več kava. Namesto nje dobijo kakao ali čaj.

Ze v 24 urah

barva, plesira in kemično snan, obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratke in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Šelenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72.

A. ŠARABON & CO. LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe

Veletrgovina s špecerijo

Velepražarna za kavo

Milni za dišave

Glavna zaloga rudniških vod

Brzjavni naslov:
ŠARABON LJUBLJANA
Telefon št. 26-66

Gospodarske vesti

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino in nemški preselilveni pooblaščenec sta objavila, da imajo nemški pripadniki v Ljubljanski pokrajini pravico, da se izselijo v Nemčijo in da transferirajo tja tudi svoje premoženje. Preselitev je prostovoljna. Hkrati sta objavila določbe o prostovoljni preselitvi Nemcev Ljubljanske pokrajine v Nemčijo.

Podpisana je bila kolektivna pogodba za stavbinsko delavstvo. Po novi pogodbi so razdeljeni vsi kraji v 3 mezdne razrede. Nove minimalne mezde so po razredih naslednje: za pomožne delavce pod 18 let 2.60, 2.35 in 2.10 lire, za kvalificirane delavce do 1 leta praktičnega dela po 4.10, 3.60 in 3.10 lire in za kvalificirane delavce po 2 letu po 4.70, 4.20 in 3.70 lire. Kdor je imel višjo mzdo, jo obdrži.

Prevoz krompirja je začasno ustavljen tudi za količine izpod 50 kg.

Vsa industrijska in obrtna podjetja na Spodnjem Stajerskem, ki izdelujejo ali predelujejo rastlinske, živalske ali druge masčobe ter olja, morajo prijaviti vso svojo proizvodnjo in zaloge.

Nemška trgovinska delegacija pod vodstvom dr. Bergemanna je prišla v Zagreb, da sklene trgovinsko pogodbo s Hrvaško. Vodja hrvatske delegacije je dr. Čabas.

Hrvatski trgovinski minister Marjan Šimić je bil razrešen svoje dolžnosti in na njegovo mesto imenovan dr. Toth, dosedaj hrvaški poslanik na Slovaškem.

Upravo nad vzhodnim Sremom je prevzela hrvatska vlada.

Zagrebski župan je izjavil, da meso v Zagrebu ne bo racionirano.

Pri potovanju na Hrvaško sme imeti potnik s seboj največ 500 kun, in sicer izključno v bankovcih po 100 kun. Pri odhodu iz Hrvatske pa sme imeti potnik največ 200 kun.

Odkupne cene za seme sončnice so bile na Hrvaškem zvišane od 36.13 na 37.10 kun franko tvornica. Ker sme veletrgovci zaračunati za svoj dobiček 1 kuno, maloprodajalec pa 1.25 kuno, bo veljalo olje v podrobni trgovini 40 kun za kg.

Število brezposelnih je na Hrvaškem v septembru padlo od 407 tisoč na 2049. Tako poročajo iz Zagreba.

Za novega finančnega ministra Srbije je bil imenovan dr. Dušan Djordjević. Bivši finančni minister Dušan Leticia je zaradi bolezni postal ostavko.

Siemensove podružnice v Srbiji so se spremenile v delniško družbo z glavnico 3 milijonov din. Nova družba se imenuje Siemens srbska električna d. d.

Prašiči so se v Srbiji zaradi dobre žetve koruze nekoliko pocenili.

Nemški drž. dolg je po poročilu »Stuttgarter Neueste Nachrichten« zbral 30. junija 1941 101 milijard RM.

Nemška carinska tarifa je bila uvedena v Poljskem generalnem gubernatu.

I. G. Farben je začela izdelovati umetni pergament, ki ga imenuje Igraf. Poleg tega je začela izdelovati prozorni pergament, ki se imenuje Igrafit.

Velika ležišča premoga so odkrili na Švedskem ter bo sedaj Švedski s premogom zadostno založena.

Od lanske koruzne letine je ostalo Argentini še 60 milijonov stotov neprodanih, letos pa je pridelala Argentina še 106 milijonov stotov. Ker manjka ladij, ne more Argentina spraviti koruzo na tuje trge in je zato v veliki zadregi, kaj naj stori s koruzo.

Hudson Bay Co., ki je najstarejša angleška trgovska družba, v bodoče ne bo imela več svojih dražb za krzno v Londonu, temveč v New Yorku.

Denarstvo

Bivši jugoslovanski dinarji, ki so v Črni gori še vedno v veljavi, bodo sedaj zamenjani po tečaju 100 dinov za 38 lir. Bankovce in kovani denar bo zamenjavala Banca d'Italia. Rok, do katerega se bodo dinarji menjavali, določil poveljnik zasedbenih čet. Denar pa se bo zamenjaval samo pravnim in fizičnim osebam, ki stanujejo ali imajo svoj sedež v Črni gori in ki so v legalni posesti dinarjev.

Hrvatska udružena banka je zvišala svojo delniško glavnico od 60 na 100 milijonov kun. Hkrati je sklenila, da izplača upnikom vse njih terjatve do višine 14.8 milijona kun, kolikor znaša specialni rezervni fond. Banka se je nadalje odpovedala zaščiti.